

ACTIVIDADES DO GRUPO GAIA (*)

PROXECTO "A NATUREZA NA CIDADE"

O grupo Gaia é un equipo de investigación-acción que comenzou a traballar no ano 1988. Actualmente está formado por oito persoas: catro profesoras de Ciencias Naturais do I.B. Otero Pedrayo de Ourense e as outras catro vinculadas á Universidade de Vigo no Campus de Ourense (unha Profesora Titular da área de Didáctica e Organización Escolar, un Profesor titular da área de Didáctica das Ciencias Experimentais e dúas becarias de investigación).

Inicialmente, o obxecto do traballo en grupo foi a planificación, posta en práctica e avaliación dun proxecto curricular de Ciencias Naturais de 1º de B.U.P. enfocado cara á educación ambiental nun territorio urbano, que recibiu o nome de A Natureza na Cidade. Posteriormente deseñou un proxecto de Ciencias Naturais de 3º de B.U.P. orientado cara á educación para a saúde, A Saúde é Cousa de Todos.

Os materiais de aula do proxecto A Natureza na Cidade estrutúranse en guías de actividades nas que se inclúen visitas e itinerarios, investigacións de campo e de laboratorio, utilización de xornais e artigos de divulgación, vídeos, xogos de simulación, etc. Ademais das actividades

deseñadas existen outras complementarias, propostas tanto polos estudantes como polos docentes, que son as que dan ó deseño un carácter máis aberto e flexible.

En canto á temática, neste proxecto curricular, recóllense, xunto a contidos clásicos de Ciencias Naturais, problemas medioambientais, cuestións relativas ó medio local, fundamentalmente na súa vertente urbana e aspectos históricos e sociais. Algúns exemplos das cuestións medioambientais que se tratan nos distintos temas son:

Tema 1: As plantas da cidade. O uso de árbores e outras especies vexetais como adorno navideño. As repoboacións. As industrias de celulosa. As plantas trepadoras e os xardíns como "pulmóns" das cidades.

Tema 2: Os fungos: ¿animais, vexetais, ou ...? Os problemas medioambientais que xenera a recollida indiscriminada de cogumelos.

Tema 3: Os animais da cidade. O tráfico ilegal de animais exóticos. A pesca e a caza furtivas. As especies en perigo de extinción. O maltrato ós animais.

Tema 4: ¿Qué clima ten a nosa cidade? Os microclimas urbanos. O efecto invernadeiro e o deterioro da capa de ozono. O cambio climático. A choiva ácida.

Tema 5: Os materiais xeolóxicos do noso entorno. O esgotamento dos recursos minerais. Enerxías renovables. O petróleo como causa de conflitos armados. A expoliación da Amazonía pola súa riqueza mineral.

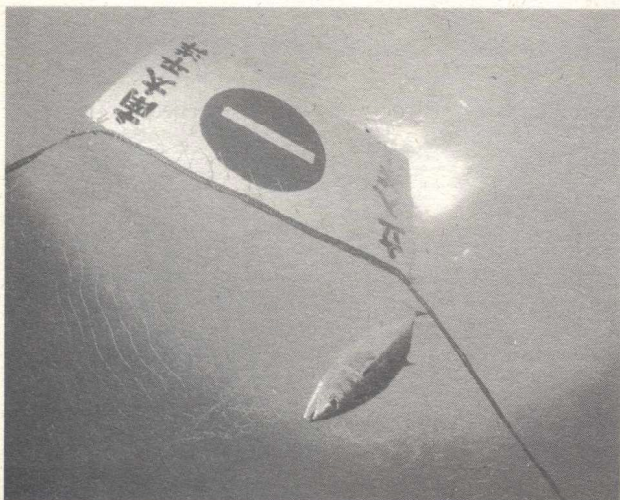
Tema 6: O marco físico da cidade: o relevo, a auga e os solos. A auga como recurso natural escaso e fácilmente vulnerable. Os deterxentes con fosfatos e a eutrofización das augas. O tratamento das augas residuais. Os problemas do solo. Os incendios forestais.

Tema 7: Consumo e residuos sólidos urbanos. Sistemas de tratamento dos residuos sólidos urbanos. Os vertederos incontrolados. Os residuos tóxicos. Redución dos materiais de desfeito: racionalización do consumo, reutilización e reciclado. ■

(*) Mª Xosé Camba, M^a del Carmen Cid, Mª Dolores Dapía, Pilar Latorre, Pedro Membiela, Emilia Nogueiras, Rosa Pías e Mercedes Suárez (Grupo Gaia).

EN DEFENSA DOS RECURSOS MARIÑOS

Os/as galegos/as temos que loubarnos da laboura dos nosos mariñeiros, polo seu duro traballo a procura da mellor calidade do peixe que cada día chega aos nosos mercados, pero tamén pola rexa e firme defensa que están a

facen das artes tradicionais de pesca e consecuentemente do medio mariño. Coa súa postura conquistaron a solidariedade de todas as xentes do país e do Estado, fixeron a presión necesaria para facerse ouvir en Bruxelas aprobándose por ampla maioría na Cume de Ministros de Pesca da UE o 6 de Setembro, e no Pleno do Parlamento Europeo o 29 de Setembro a prohibición de volantas a partir de 1995. ADEGA tamén se uniu as campañas promovidas por Cofradías de Pescadores, Radio Voz e outros grupos ecoloxistas como CEMMA, que tentaban presionar aos organismos de Pesca da UE co envío masivo de Postais ao Ministro de Pesca da UE. Esta vez saíu ben, mais non hai que baixar a garda nen escatimar esforzos na defensa e coidado dos nosos recursos naturais. ANIMO. ■

TRIAL NA "FERVENZA DO TOXA-CARBOEIRO", NUNCA MAIS

O pasado día 2 de Outubro de 1994 celebrouse o Campionato de España de Trial no espazo natural de interese catalogado nas Normas Subsidiarias e Complementarias da Consellería de Política Territorial e na Consellería de Agricultura como de Alto Valor Ecolóxico.

Este ecosistema ten unha diversidade biolóxica moi singular ó tratarse de fragas nas que se dan especies eurosiberianas e mediterráneas, sendo moi abundantes as sobreiras e érbedos; hai moi poucos anos as boticas da comarca surtíanse das herbas e prantas desta fermosa paraxe. A fauna tamén é moi rica, destacando que cría o falcón peregrino, así como o martiño peixeiro; son abundosas a lontra e a salmántiga rabilonga, entre outras moitas especies.

A pesar de artellarse un fronte de oposición á proba en Silleda (Asociación de donas XUNTANZA, Asociación de veciños OLAIA, partido da oposición PSOE, Galiza Nova de Lalín) e das denuncias presentadas pola Asociación ANIDA e por ADEGA, e os escritos de apoio da CODA, AGENG e os grupos ecoloxistas galegos, non se rexeitou, e levouse a cabo.

A Peña Motorista Viguesa, organizadora da proba, evidenciou unha total falta de sensibilidade, ocasionando danos graves á natureza (talas de árbores,

arbustos, destrución de vexetación autóctona e rochas) para "acondicionar" as zonas.

En canto ós danos ocasionados polas motos son os de sempre: destrución da cuberta vexetal, contaminación acústica e fluvial, entre outros; só que neste caso máis graves por tratarse dun ecosistema tan fráxil.

O alcalde do Concello, Juan Salgueiro, do Partido Popular, recoñeceu os danos, aínda que os valora de forma distinta a nós; afirmou por escrito diante de nós e da Prensa que non se volverá a facer unha proba deste tipo neste espazo natural, e que se vixiará e prohibirá a práctica desta especialidade motorística na zona. Porque a proba víase vir desde que Juan Casares, presidente de NN.GG., ía facer trial a este espazo natural as fins de semana; foi ademais o relacións públicas da proba. (Contradicións do presidente dunha organización que presume de preocuparlle o medio natural).

Realmente o problema empeza agora, e xa veremos como se van a parar os motoristas que veñan practicar o trial a esta zona. ANIDA vai solicitar unha maior protección nesta paraxe, pedindo xa de forma inmediata a prohibición de baixar os coches ó pé da fervenza.

Lito Andión
ANIDA

A TALA CONTROLADA SEM CONTROLO

Como todos sabemos, na actualidade, para realizar cortas arborícolas é perceptiva unha licéncia que outorga a Consellería de Agricultura a través do Servizo de Produción Forestal.

Sem embargo, estas licéncias som, em realidade, unha especie de carta branca para os madeireiros, pois unha vez expedida, ninguem se preocupa de vigilar a tala e muito menos de comprobar se o concesionario se ajustou realmente aos termos establecidos na mentada licéncia. Isto nom ocorre em Euskadi, onde os guardas florestais tenhem a obriga de indicar-lhe aos madeireiros quais som as árbores que se podem talar.

Umha consequéncia inmediata desta maneira negligente de actuar que tem a nosa admistración é a pouca selectividade com que se realizan as cortas, chegando-se incluso a talar árbores autóctonas centenárias e/ou exemplares significativos doutras espécies.

Pero quicá o mais grave de todo seja o feito de permitir o Servizo de Produción Forestal talas dentro dos espazos naturais protegidos, zonas estas que som muito vulneráveis, ao carecerem de Planos de Ordenaçom dos seus recursos, e onde as talas improvisadas podem causar e causam verdadeiros estragos.

Exemplo do que vimos de dizer som os feitos acontecidos dentro dum Espazo Natural da Limia con-

hecido como "VEIGA DE PONTELIÑARES" onde no mes de setembro o SEPRONA comprovou que as talas de carvalhos centenários realizadas por umha empresa madeireira estavam autorizadas polo Servizo de Produción Forestal de Ourense. De inmediato um membro do noso grupo se personou diante do responsável directo do citado servizo que, depois de questionar o seu interese polo conflito, indicou-lhe de maus modos que as licéncias eram todas correctas e as talas estavam perfectamente planificadas. Somente lhe faltou dizer que os ecologistas eramos uns histéricos quando nom uns tabaos mui molestos, mas estamos seguros de que asi o pensou.

MEL (Movimento Ecoloxista da Limia)